

Stockholms
stad

Riktlinjer avseende förenings- och kultursbidrag – demokrativillkor

December 2019

Stockholm.se

Innehåll

Inledning	4
Demokrativillkor.....	4
Riktlinjer	5
1. Kontrollera att föreningen/organisationen uppfyller demokrativillkoret..	6
2. Kontrollera att föreningen/organisationen har ett bankgiro- eller plusgirokonto registrerat i organisationens namn.....	13
3. Granska övriga inkomna uppgifter.....	13
Bedömning av ansökan.....	14
Beslutet.....	15
Dokumentation från ansökan till beslut.....	15
Rutin för svårbedömda ärenden	16

Inledning

I stadens riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism¹ framgår att inga stöd i form av ekonomiska bidrag skall ske från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Bidrag ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden. I samband med beslut om bidrag ska en plan för uppföljning upprättas. I Stockholms stads budget 2020-2022 framgår att nämnder och bolagsstyrelser genom uppföljning ska ”säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler och föreningsbidrag fortsatt inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism”. Vidare framgår av budgeten att ”föreningar med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldbejakande extremism ska få sitt föreningsstöd indraget” samt att ”alla nämnder och förvaltningar som ger bidrag till föreningar, måste dels säkerställa att bidrag endast ges i enlighet med dessa riktlinjer, dels kontrollera att bidragen används i enlighet med det syfte som de ges”. Föreliggande riktlinjer är ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag, det är dock nämndernas riktlinjer eller rutiner för hantering av föreningsbidrag som förtydligar syftet med respektive nämnds föreningsbidrag.

För att förtydliga för, och stödja, nämnderna i detta arbete utformar stadsledningskontoret stadsövergripande riktlinjer för hur och vilken information som bör inhämtas när en aktör ansöker om bidrag samt en stadsövergripande rutin för hur svårbedömda ärenden kan hanteras.

Läs mer om våldsbejakande extremism på stadens [intranät](#).

Demokrativillkor

För att säkerställa att bidrag inte ges till föreningar/organisationer som har en verksamhet som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter ska nämnderna i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av föreningsbidrag föra in ett *demokrativillkor*. Riktlinjer för hantering av föreningsbidrag ska tydliggöra att det är en förutsättning att föreningen/organisationen uppfyller demokratikravet för att få bidrag och att föreningen/organisationen kan bli

¹ Stadens arbete mot våldsbejakande extremism, Riktlinjer till Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram. Dnr: 155-943/2015

återbetalningsskyldig om villkoret inte uppfylls. Det huvudsakliga syftet med demokrativillkoret är att förhindra att bidrag går till verksamheter som står i strid med de grundläggande värderingar som ska skyddas och främjas av det allmänna. Detta konkretiseras i föreliggande riktlinjer genom att bidrag inte ska lämnas till en förening/organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Att hävda politiska åsikter genom våld eller andra utom-parlamentariska metoder kan aldrig accepteras i ett demokratiskt samhälle. Bidrag ska därför inte heller beviljas en förening/organisation som motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Riktlinjer

Avsnittet beskriver hur demokrativillkoret ska säkerställas och vilken information som ska kontrolleras i samband med ansökan om bidrag. Bidragsgivande nämnd ska i beredning av ansökan säkerställa att

1. Kontrollera att föreningen/organisationen uppfyller demokrativillkoret.
2. Kontrollera att föreningen/organisationen har ett bankgiro- eller plusgirokonto registrerat.

För det fall föreningen/organisationen inte uppfyller båda dessa krav ska nämnden inte gå vidare med ansökan.

3. Granska övriga inkomna uppgifter.

1. Kontrollera att föreningen/organisationen uppfyller demokrativillkoret²

Det är föreningen/organisationen som beviljas bidrag varför det är dennes agerande som ska bedömas vid en prövning av demokrativillkoret. Om en förening/organisation agerat på ett sätt som inte är förenligt med demokrativillkoret, genom exempelvis skrivningar i stadgar, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, på en webbplats eller i andra dokument från föreningen/organisationen, ska bidrag inte lämnas. Huvudregeln är att den som ansöker om ett bidrag ska visa att samtliga villkor är uppfyllt. Detta gäller även demokrativillkoret. För att säkerställa detta ska nämnderna i sin ansökan om föreningsbidrag införa ett villkor genom vilket sökande intygar att verksamheten är förenlig med demokrativillkoret. En förening/organisation som intygar detta och det av övriga uppgifter inte framgår annat, får antas uppfylla demokrativillkoret.

Om staden under handläggningstiden får information om att en förening/organisation brister angående demokrativillkoret, ska föreningen/organisationen ges tillfälle att bemöta uppgifterna. Det kan också vara aktuellt att begära in komplettering från föreningen/organisationen. Om en förening/organisation inte kan eller vill bemöta uppgifter som utesluter föreningen/organisationen från bidrag, ska bedömningen vara att föreningen/organisationen inte har visat att den uppfyller demokrativillkoret.

Om ett brott misstänks

Ett agerande som strider mot demokrativillkoret kan i vissa fall vara brottsligt. Staden ska aldrig bedöma eller uttala sig om huruvida en företrädare gjort sig skyldig till brott. Polisanmälan ska alltid övervägas vid misstanke om brott.

Om en företrädare för en förening/organisation har dömts för brott, exempelvis hets mot folkgrupp, finns det dock inget hinder för att domen beaktas vid bedömningen av om demokrativillkoret är uppfyllt.

Ansvar för företrädare

En förening/organisation ansvarar även för sina företrädares agerande. Som företrädare räknas de som ingår i föreningens/organisationens förvaltande organ och personer som utsetts för att teckna föreningen/organisationens firma eller för att ha andra funktioner, exempelvis styrelseledamot, kassör eller verksamhetsansvarig. Företrädare kan även vara utsedda av

² Texten i stycke är hämtad från Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället – Vägledning för handläggare (SOU 2019:35) s. 11-32

föreningen/organisationen att utföra ett visst uppdrag, exempelvis som ledare vid en idrotts- eller en bildningsverksamhet eller en religiös ledare i en församling.

Ansvar för enskilda medlemmar

En förening/organisation ska i normalfallet inte ställas till svars för en enskild medlems agerande. Om agerandet har skett i ett sammanhang där medlemmen har fått i uppdrag att representera föreningen/organisationen får medlemmen däremot anses företräda föreningen/organisationen. Om flera medlemmar vid upprepade tillfällen agerar i strid med demokrativillkoret utan att föreningen/organisationen vidtar åtgärder, kan det ifrågasättas vilka värderingar föreningen/organisationen i sig står för och om verksamheten strider mot demokrativillkoret.

Ansvar för inbjudna föreläsare

En förening/organisation har ansvar för de personer som den ger utrymme för inom ramen för sin verksamhet, exempelvis en inbjuden talare eller föreläsare vid en sammankomst som föreningen/organisationen anordnar. Om det är allmänt känt att en föreläsare agerat på ett sätt som är i strid med demokrativillkoret, exempelvis genom att uttrycka hat mot vissa grupper, och föreningen/organisationen ändå inbjuder föreläsaren, så måste föreningen/organisationen anses agera på motsvarande sätt som föreläsaren och uppfyller därmed inte villkoret för bidrag. Vilket ansvar som kan läggas på föreningen/organisationen måste bedömas utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Hänsyn ska exempelvis tas till om en föreläsare har bjudits in för att delta i en paneldebatt eller i ett sammanhang där enskilda åsikter inte fått stå oemotsagda.

Ansvar för samarbetsorganisationer

Vissa föreningar/organisationer utgörs av ett flertal medlems- eller lokalföreningar. Ibland handlar det om föreningar/organisationer som har ett nära samarbete med varandra i en riksorganisation. Det kan också vara fråga om ett lösare samarbete mellan enskilda föreningar/organisationer under en s.k. paraplyorganisation. En förening/organisation är alltid ansvarig för sina medlems- eller lokalföreningar och för de föreningar/organisationer som den stödjer ekonomiskt, vidareförmedlar bidrag till eller på annat sätt samarbetar med. Ett agerande av en företrädare för en lokalorganisation ska alltså bedömas som om det vore ett agerande av den centrala föreningen/organisationen.

Ageranden inom ramen för verksamheten

För att en förening/organisation ska kunna hållas ansvarig för en företrädares agerande krävs det att agerandet kan kopplas till föreningen/organisationen och dess verksamhet. Ett agerande som inte har något samband med företrädarens roll eller funktion inom föreningen/organisationen ska i regel inte utesluta en förening/organisation från bidrag.

Det kan uppkomma gränsdragningsfrågor om ett agerande kan kopplas till föreningen/organisationen eller inte, exempelvis om en företrädare närvarar i ett extremistiskt sammanhang eller uttrycker sig olämpligt på sociala medier. Om detta inträffar ska en bedömning göras i varje enskilt fall.

Exempel på agerande som strider mot samhällets grundläggande värderingar

1. Utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter

Enskildas rätt till kroppslig integritet och personlig frihet, dvs. skydd mot fysiska och psykiska angrepp, är grundläggande i ett demokratiskt samhälle. En förening/organisation eller en företrädare som utövar våld, tvång eller hot ska inte beviljas bidrag.

Exempel på ageranden är när en förening/organisation eller dess företrädare

- använder våld, tvång eller hot för att påverka hur medlemmar röstar vid ett föreningsmöte,
- begränsar enskildas fri- och rättigheter i det offentliga livet genom hot eller ofredande,
- trakasserar medlemmar eller deltagare i en verksamhet genom att exempelvis skicka hotfulla sms,
- använder våld, tvång eller hot för att tysta personer som har en annan åsikt, dvs. begränsar deras möjligheter att använda sin yttrandefrihet.

Kränkningar som inte innefattar våld, tvång eller hot

Exempel på ageranden är när en förening/organisation eller dessföreträdare

- utnyttjar att en person befinner sig i en utsatt situation, exempelvis lever i flyktingskap eller under ekonomiskt svåra förhållanden,
- olovligt fotograferar personer i ett omklädningsrum och kanske även sprider bilderna,
- utsätter medlemmar för sexuella trakasserier,

- begränsar medlemmars fri- och rättigheter genom att upprätthålla ett hedersrelaterat förtryck,
- uppmanar enskilda att inte anmäla misstanke om brott till polis.

Kränkningar av barn

Exempel på ageranden är när en förening/organisation eller dess företrädare

- hindrar barn från att få den skolgång, hälsovård eller sjukvård som varje barn har rätt till enligt barnkonventionen,
- utövar våld, hot eller tvång eller på annat otillbörligt sätt kränker barn,
- hindrar barn från att få den lek, vila och fritid som varje barn har rätt till enligt barnkonventionen.

2. Diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde

Principerna om icke-diskriminering och alla människors lika värde tillhör de grundläggande fri- och rättigheterna. Om en förening/organisation eller dess företrädare diskriminerar enskilda individer eller grupper ska bidrag inte beviljas. Demokrativillkoret omfattar även ageranden som faller utanför diskrimineringslagens tillämpningsområde, exempelvis om en förening/organisation inte tillåter medlemmar med viss sexuell läggning.

Exempel på ageranden är när en förening/organisation eller dess företrädare

- inte anställer eller utser vissa personer att företräda förening/organisationen eller leda en verksamhet på grund av exempelvis kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning eller sexuell läggning,
- organiserar ett offentligt arrangemang som en konsert, festival eller en utbildning, men exkluderar vissa grupper utifrån exempelvis kön eller etnisk tillhörighet,
- gör uttalanden som utgör hets mot folkgrupp, exempelvis vid ett möte, på sociala medier eller i en studiecirkel, anlitar en föreläsare som uttalar sig nedsättande om exempelvis en viss folkgrupp, en viss trosuppfattning eller personer av ett visst kön eller ålder.

Undantag

Inom det civila samhället förekommer ofta organisering som enbart riktar sig till vissa grupper av individer, exempelvis kvinnor, ungdomar eller personer med en viss funktionsnedsättning. Sådan särorganisering är ibland nödvändig för att uppfylla syftet med föreningens/organisationens verksamhet. En förening/organisation

kan bedriva en verksamhet som enbart riktar sig till en viss grupp av individer om det är legitimt med hänsyn till dess syfte. Det gäller exempelvis en förening/organisation som arbetar för att stärka rättigheterna för en viss utsatt grupp. I samhället finns ett behov av att kunna skapa trygga rum för att arbeta med frågor som rör utsatta grupper i samhället, exempelvis HBTQ och närståendevåld. Att begränsa tillträdet till föreningen/organisationen för personer som inte tillhör den grupp som föreningen/organisationen syftar till att stödja kan inte anses vara diskriminerande.

Särorganisering är alltså endast tillåten om det är legitimt, exempelvis med hänsyn till föreningens/organisationens syfte. Det innebär att en kvinnojour kan välja att enbart anställa kvinnor för arbete med våldsutsatta kvinnor. Frågan om när särorganisering är legitimt måste också bedömas utifrån syftet med bidraget.

3. Rättfärdigar, främjar eller uppmanar

Det kan förekomma att en förening/organisation eller företrädare understödjer eller försvarar kränkningar av enskildas grundläggande fri- och rättigheter. Sådana ageranden måste uppfattas stå i strid med samhällets grundläggande värderingar. En förening/organisation som rättfärdigar, främjar eller uppmanar till våld, hot eller tvång, eller andra otillbörliga kränkningar av enskildas grundläggande fri- och rättigheter ska därför inte beviljas bidrag. Detsamma gäller en förening/organisation som rättfärdigar, främjar eller uppmanar till diskriminering eller andra överträdelser av principen om alla människors lika värde.

Exempel på ageranden är när en förening/organisation eller dess företrädare

- försvarar våld eller hot mot personer på grund av någon av diskrimineringsgrunderna,
- försvarar eller uppmanar till hedersrelaterat våld,
- rättfärdigar, uppmanar eller främjar terrorhandlingar eller våldsbejakande extremism genom finansiering, rekrytering eller spridande av propaganda,
- rättfärdigar grova kränkningar av mänskliga rättigheter som sker i andra länder exempelvis av en odemokratisk regim, en terrorgrupp eller en stridande part i en konflikt,
- har samröre med, finansierar eller på annat sätt stödjer grupper eller individer som inskränker enskildas grundläggande fri- och rättigheter.

4. Motarbetar det demokratiska styrelseskicket

Staden måste försäkra sig om att bidrag inte används i en verksamhet som motarbetar det demokratiska styrelseskicket. En förening/organisation som begår lagbrott eller använder utomparlamentariska metoder för att uppnå ett politiskt mål kan sägas motarbeta det demokratiska styrelseskicket och ska inte beviljas bidrag.

Ingen begränsning av yttrandefriheten

Ett villkor om att bidrag inte fördelas till föreningar/organisationer som motarbetar det demokratiska styrelseskicket ska inte ses som en begränsning av yttrandefriheten. En förening/organisation kan fritt yttra sig i olika frågor, men staden ska inte ge stöd till opinionsbildning som syftar till att underminera demokratin grundläggande principer.

Bedömningen av om en förening/organisation anses motarbeta det demokratiska styrelseskicket är i första hand en fråga om vilka metoder en förening/organisation använder för att driva opinion. Att främja våld eller begå lagbrott i syfte att uppnå ett politiskt mål är att motarbeta det demokratiska styrelseskicket. Motarbetar det demokratiska styrelseskicket gör också den förening/organisation som uppmanar sina medlemmar eller allmänheten att inte följa svensk lag, svika medborgliga skyldigheter eller inte rätta sig efter myndigheters bestämmelser.

Exempel på ageranden är när en förening/organisation eller dess företrädare

- utövar terrorism eller att ekonomiskt eller på annat sätt stödja terroristorganisationer,
- begår eller uppmanar till brott mot rikets säkerhet eller mot allmän ordning, som våldsamma aktioner eller sabotage,
- uppmanar, främjar eller genomför aktioner som innebär skadegörelse, olaga intrång eller andra lagbrott,
- angriper myndigheter eller andra samhällsinstitutioner genom dataintrång eller dataattacker,
- medvetet vilseleder eller sprider felaktig information i syfte att underminera demokratin,
- uppmanar sina medlemmar eller allmänheten att inte följa svensk lag, exempelvis genom att uppmana enskilda att fildela eller skattefuska.

Bidrag får lämnas om det finns särskilda skäl

Om en förening/organisation har brutit mot demokrativillkoret kan den ändå få bidrag om det finns särskilda skäl för det. Vad som

utgör särskilda skäl ska bedömas av bidragsgivaren i det enskilda fallet. Det ska särskilt beaktas om förening/organisationen tagit avstånd från agerandet. En förening/organisation som inte tar avstånd från ett agerande som strider mot demokrativillkoret, kan i regel inte beviljas bidrag.

Det ska också särskilt beaktas om förening/organisationen har vidtagit adekvata åtgärder för att säkerställa att agerandet inte upprepas. Det kan handla om att utesluta en företrädare från föreningen/organisationen. För riksorganisationer kan det vara nödvändigt att utesluta en medlems- eller lokalförening för att säkerställa att ett agerande inte upprepas.

Bedömning av särskilda skäl

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl bör det beaktas vilka möjligheter föreningen/organisationen haft att förebygga agerandet. En förening/organisation som vid ett enskilt tillfälle inbjudit en föreläsare som uttalat sig på ett sätt som strider mot demokrativillkoret, bör ändå kunna få bidrag om den tydligt tar avstånd från den uppfattning som föreläsaren framfört. Om agerandet upprepas bör föreningen/organisationen däremot inte kunna undgå ansvar genom att i efterhand ta avstånd från uttalandena. Den har i ett sådant fall haft möjlighet att förhindra agerandet.

Andra omständigheter då det kan finnas särskilda skäl att bevilja bidrag

Vid bedömningen av om det kan anses föreligga särskilda skäl ska bidragsgivaren beakta hur allvarligt agerandet bedöms vara. Vid allvarliga ageranden, exempelvis främjande av terrorism eller utövande av våld med hatmotiv, ska det normalt inte anses föreligga särskilda skäl. Om ett flertal företrädare eller medlemsorganisationer agerat på ett otillåtet sätt eller om styrelsen eller en övervägande majoritet av medlemmarna har ställt sig bakom agerandet ska det inte heller finnas särskilda skäl att bevilja bidrag.

Hur länge ska föreningen/organisationen stå till svars?

En prövning av om en förening/organisation uppfyller demokrativillkoret ska göras vid varje beslutstillfälle utifrån vad som då kan anses ligga föreningen/organisationen till last. Hur lång tid en överträdelse av demokrativillkoret ska ligga organisationen till last är en bedömningsfråga. Föreningens/organisationens ställningstaganden kring agerandet liksom vilka åtgärder som

vidtagits för att säkerställa att det inte upprepas, måste också beaktas.

En enstaka överträdelse av demokrativillkoret bör inte självklart utesluta föreningen/organisationen från bidrag för all framtid. Allvarliga överträdelser måste dock få långsiktiga konsekvenser. Demokrativillkoret är till för att skydda enskilda individer mot kränkningar och upprätthålla bidragens legitimitet. Exempelvis finansiering av terrorism eller utövande av våld med hatmotiv kan innebära att en förening/organisation inte bedöms uppfylla demokrativillkoret trots att överträdelsen har skett lång tid tillbaka.

2. Kontrollera att föreningen/organisationen har ett bankgiro- eller plusgirokonto registrerat i organisationens namn.

3. Granska övriga inkomna uppgifter

Ansökan ska innehålla:

- Föreningens/organisationens namn
- Organisationsnummer
- Skatter och avgifter
- Moms, arbetsgivaravgifter eller F-skatt
- Skulder hos kronofogden
- Styrelse
- Postadress till föreningen
- Beslut som visar föreningens samtliga firmatecknare
- Personnummer samtliga firmatecknare
- Föreningens stadgar
- Protokoll senaste årsmötesprotokoll, får ej vara äldre än 1 år, (Uppgifter av intresse i protokollet kan vara exempelvis datum för mötet, om mötet utlysts på rätt sätt, om styrelsen beviljats ansvarsfrihet)
- Föreningens senaste verksamhetsberättelse
- Ekonomisk redovisning
- Eventuella medsökande föreningar (organisationsnummer)
- Samma uppgifter som ovan för medsökande föreningar
- Andra pågående ansökningar om bidrag i kommunen eller hos annan

Utöver ovan information kan även följande information inhämtas:

- Kopia på legitimation för samtliga firmatecknare inklusive kontaktuppgifter
- Revisionsberättelse

- Datum då föreningen registrerades
- Avseende ordförande:
 - Skatter och avgifter
 - Skulder hos kronofogden
 - Privata sociala medier
- Avseende kassör:
 - Skatter och avgifter
 - Skulder hos kronofogden
 - Privata sociala medier
- Tidigare ansökningar som beviljats eller avslagits i nämnd
- Vad tidigare ansökan avsåg
- Hantering och redovisning av eventuella tidigare erhållna bidrag

Vid ansökningar om bidrag avseende mer än ett halvt prisbasbelopp

- Föreningen ska ha haft ett organisationsnummer i minst ett år.
- Föreningen ska uppvisa årsbokslut/verksamhetsberättelse för det senaste året.
- Föreningen ska ha varit aktiv och haft en dokumenterad verksamhet under det senaste året.

Bedömning av ansökan

Ansökan

- Mål och syfte med projektet/verksamheten? Faller det inom ramen för vad bidrag utgår för?
- Under hur lång tid ska projektet/verksamheten bedrivas?
- Finns projektplan/verksamhetsplan med angivna aktiviteter, lokaler, tider eller material?
- Att projektets/verksamhetens mål, aktiviteter, metoder, resultat och budget hänger ihop på ett trovärdigt sätt.
- Alla projektets/verksamhetens faser är väl beskrivna och kvalitativa (förberedelse, genomförande, uppföljning, utvärdering).
- Att projektet/verksamheten är skäligen utifrån kostnadssynpunkt.

Vid ansökningar om bidrag avseende mer än ett halvt prisbasbelopp

- Vilken kompetens, kvalifikationer och erfarenhet har ledare och företrädare att leda och genomföra projektets/verksamhetens aktiviteter?

Samråd

I handläggningen av ansökan finns möjlighet för nämnderna att samråda inom staden.

Klargörande möte

Nämnden kan kalla till *klargörande möte* efter att ha tagit del av den information sökanden har lämnat in. Mötet används för att diskutera hur föreningen avser att uppfylla syftet i sin ansökan. Vid mötet kan också diskuteras exempelvis hur föreningen uppfyller stadens villkor om respekt för demokratiska grundprinciper och jämställdhet mellan kvinnor och män. Att inte komma till klargörande möte innebär att nämnden ska avslå ansökan av formella skäl. Nämnden ska ta in en skrivning i riktlinjer eller rutiner och ansökningsformuläret där detta framgår.

Beslutet

Nämnden fattar efter bedömning beslut om huruvida ansökan ska beviljas eller avslås. Följande rubriker ska ingå i ett beslut om att bidrag ska ges.

- **Uppföljning**

Om föreningen beviljas bidrag ska en plan för uppföljning beskrivas i beslutet. Respektive nämnd beslutar om formerna för uppföljningen samt dess innehåll, uppföljningen ska dock innehålla en ekonomisk redovisning samt uppgifter om huruvida syftet med bidraget har uppnåtts och eventuella goda exempel att dela alternativt reflektion om varför syftet inte uppnåddes.

- **Återbetalning**

Om planen för uppföljning inte följs eller bidraget inte används på det sätt som beskrivs i ansökan ska nämnden kräva återbetalning av bidraget. Nämnden ska ha en skrivning i riktlinjer eller rutiner och ansökningsformuläret där detta framgår.

Om bidraget inte används i enlighet med ansökans beskrivning har nämnd eller bolag rätt att återkräva bidraget. Polisanmälan ska alltid övervägas vid misstanke om brott.

Dokumentation från ansökan till beslut

Ansökan hanteras enligt gängse rutin. Nämnden ska dokumentera vilka bedömningar som gjorts och om klargörande möte genomförts och i så fall i korthet vad som framgick vid mötet.

Rutin för svarbedömda ärenden

Inom ramen för varje nämnd används den interna arbetsgången avseende bedömningar och beslut kopplat till förenings- och

Riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag - demokrativillkor

16 (16)

kulturbidrag. Om förvaltningschefen bedömer att ett ärende bör ses ur ett stadsövergripande perspektiv eller av annan anledning önskar, finns möjlighet att samråda med stadsledningskontoret inför beslut.